

België - Belgique
P.B. - P.P.
8500 Kortrijk
BC 20258

KONINKLIJKE EN MENSLIEVENDE VERENIGING DER
DRAGERS van ERETEKENS en MEDAILLES van BELGIË
VOOR DADEN VAN MOED, ZELFOPOFFERING EN VAN MENSLIEVENDHEID

ONDER DE HOGE BESCHERMING VAN Z.M. DE KONING
EN HET EREVOORZITTERSCHAP VAN DE H. BURGEMEESTER VAN BRUSSEL

VADERLANDSE VERENIGING
Zonder winstgevend doel
Gesticht te Brussel op 3 december 1865 - Koninklijk Erkend op 2 juli 1883

INFOBLAD KORTRIJK

Afgiftekantoor: KORTRIJK CENTRUM

Verantwoordelijke uitgever:
Rasson Nadia - Steenstraat 103 -
8501 Heule

P 806019
PRS: 3048465

Nummer 112 – 2de kw 2025 (apr-mei-juni)

*Koninklijke en Menslievende
Vereniging der
Dragers van Eretekens en
Medailles van België*

Regionale Kortrijk

KONINKLIJKE EN MENSLIEVENDE VERENIGING DER
DRAGERS van ERETEKENS en MEDAILLES van BELGIË

VOOR DADEN VAN MOED, ZELFOPOFFERING EN VAN MENSLIEVENDHEID

ONDER DE HOGE BESCHERMING VAN Z.M. DE KONING
EN HET EREVOORZITTERSCHAP VAN DE H. BURGEMEESTER VAN BRUSSEL
VADERLANDSE VERENIGING
zonder winstgevend doel

Gesticht te Brussel op 3 december 1865 – Koninklijk Erkend op 2 juli 1883.

Erevoorzitter Provinciale West-Vlaanderen: Baron Jean Baptiste Emmanuel Félix Pierre Marie de Bethune
Voorzitter Regionale Kortrijk: Nadia RASSON Steenstraat 103 te 8501 HEULE.

☎ & 📠 : 056/35.63.35 – ✉: rasson.n@telenet.be

REGIONAAL BESTUUR KORTRIJK 26-04-2024

VOORZITTER

Mevr. Nadia RASSON (2026)
Steenstraat 103
8501 HEULE
☎ & 📠 : 056 35 63 35
GSM : 0485 12 35 45
E-mail: rasson.n@telenet.be

ONDERVOORZITTER - SECRETARIS

Dhr. Philippe DE CALUWE (2026)
Mellestraat 263
8501 HEULE
☎ : 056 37 11 42
GSM : 0495 32 29 39
E-mail: philippedecaluwe@gmail.com

KANSELIER - VERSLAGGEVER

Dhr. Kurt VERHELLE (2026)
Kapel ter Bede 28
8500 KORTRIJK
GSM : 0486 72 19 86
E-mail: verhelle.polfliet@gmail.com

ASSISTENT KANSELIER

Dhr. Danny BOUCKENOOGHE (2026)
Molenhof 3
8550 ZWEVEGEM
☎ : 056 35 87 12
GSM : 0497 32 88 14
E-mail: danny.bouckennooghe1@telenet.be

PENNINGMEESTER

Dhr. Ivan VAN DER AUWERA (2026)
Nachtegaalstraat 23
8511 AALBEKE
☎ : 056 40 42 96
GSM : 0486 23 62 57
E-mail: ivan.vanderauwera@skynet.be

VAANDELDRAGER

Dhr. Brecht VAN DER AUWERA
Nachtegaalstraat 23
8511 AALBEKE
☎ : 056 40 42 96
GSM : 0485 41 38 25
E-mail : vanderauwerabrecht@gmail.com

COMMISSARIS - WEBMASTER

Dhr Pieter D'HAENE (2026)
Bozestraat 50
8501 HEULE
GSM : 0477 72 05 04
E-mail : dhaene.pieter@outlook.be

EREKANSELIER

Mevr. Lutgarde TACK
Holstraat 5 bus 1/1
8790 WAREGEM
GSM : 0474 63 75 99
E-mail: lutje.tack@gmail.com

De e-mail adressen kunnen aangepast worden naar naam van persoon @kmvdembkortrijk.be

LIDGELD 2025

De betaalde lidkaarten werden verdeeld onder de aanwezigen tijdens het Promotiefest op zaterdag 12 april 2025.

De personen die niet aanwezig waren op zaterdag 12 april 2025 vinden hun lidkaart hier terug of wanneer in orde met uw bijdrage, zullen die opgestuurd krijgen.

Indien het vakje een groene klever bevat, gelieve uw bijdrage van 14 Euro onverwijld te willen storten op rekeningnummer : BE22 7509 0426 1747

Indien hier groene klever - dringend uw lidgeld betalen - 14,00 Euro op rekeningnummer : BE22 7509 0426 1747

Indien u het krantje liever per mail ontvangt, geef dan uw mailadres door.

Dit bespaart ons druk- & portkosten.

Ook krijgt u het krantje sneller (in pdf.) met kleurfoto's.

Of wens je toch liever de gedrukte versie ? Laat het ons weten en we sturen het krantje op.

 - of naar de Kanselier: Kurt VERHELLE

Kapel ter Bede 28

8500 KORTRIJK

WOORD VAN DE VOORZITTER REGIONALE KORTRIJK

Toespraak voorzitter Promotiefest van 12 april 2025

Dames en heren, burgers, militairen, politie in graad en functie, Roger Terryn, oud burgemeester van Deerlijk en echtgenote, de Nationale voorzitter Rudy Maes en zijn echtgenote, leden van het Nationaal bestuur, voorzitter van de Staatsgedecoreerden en de Verbroedering de heer Germain Van Wietendaele, zijn echtgenote en zijn delegatie, de voorzitter van de Regionale Westland Marc Benaerts en zijn echtgenote. De heer Gerard Moerman, voorzitter van de Nationale Strijdersbond van België, Gewest Leiegroep afdeling Olsene (Oost-Vlaanderen) en echtgenote, alsook de RSM Provinciecommando West-Vlaanderen Adjudant-majoor Kaatje Buyse en echtgenoot.

Je souhaite le bienvenue au grand chancelier, Mr. Guy Misson et sa femme, la délégation de Charleroi et Mons, le Président du Tournai Mr. Jean-Philippe Pochart, aux membres du comité Nationale, aux différents présidents des associations patriotique, militaires et police, dans tous vos grades et qualités.

Ik verwelkom ook de vaandeldragers, alsook onze nieuwe leden die voor de 1ste maal deelnemen aan dit promotiefest. Dit is een gelegenheid om vriendschappen te onderhouden of op te starten, wat er ook gebeurt de vriendschap moet de verbinding zijn en blijven onder ons.

Mag ik vragen om een ogenblik stilte voor onze overleden leden, die ik niet bij naam zal noemen om niet het risico te lopen iemand te vergeten.

Na het ogenblik van stilte geef ik graag het woord aan de Nationale voorzitter, de heer Rudy Maes.

Voorlezen van wensen van trouw aan de Koning door Pieter met daar direct op volgend de toast op de Koning.

Ik wens jullie een aangename dag, draag jullie eretekens met fierheid, ZE GETUIGEN VAN MOED — WILSKRACHT — DAPPERHEID EN VAN ONWANKELBARE TROUW AAN VORST EN VADERLAND.

De voorzitter,
Nadia RASSON

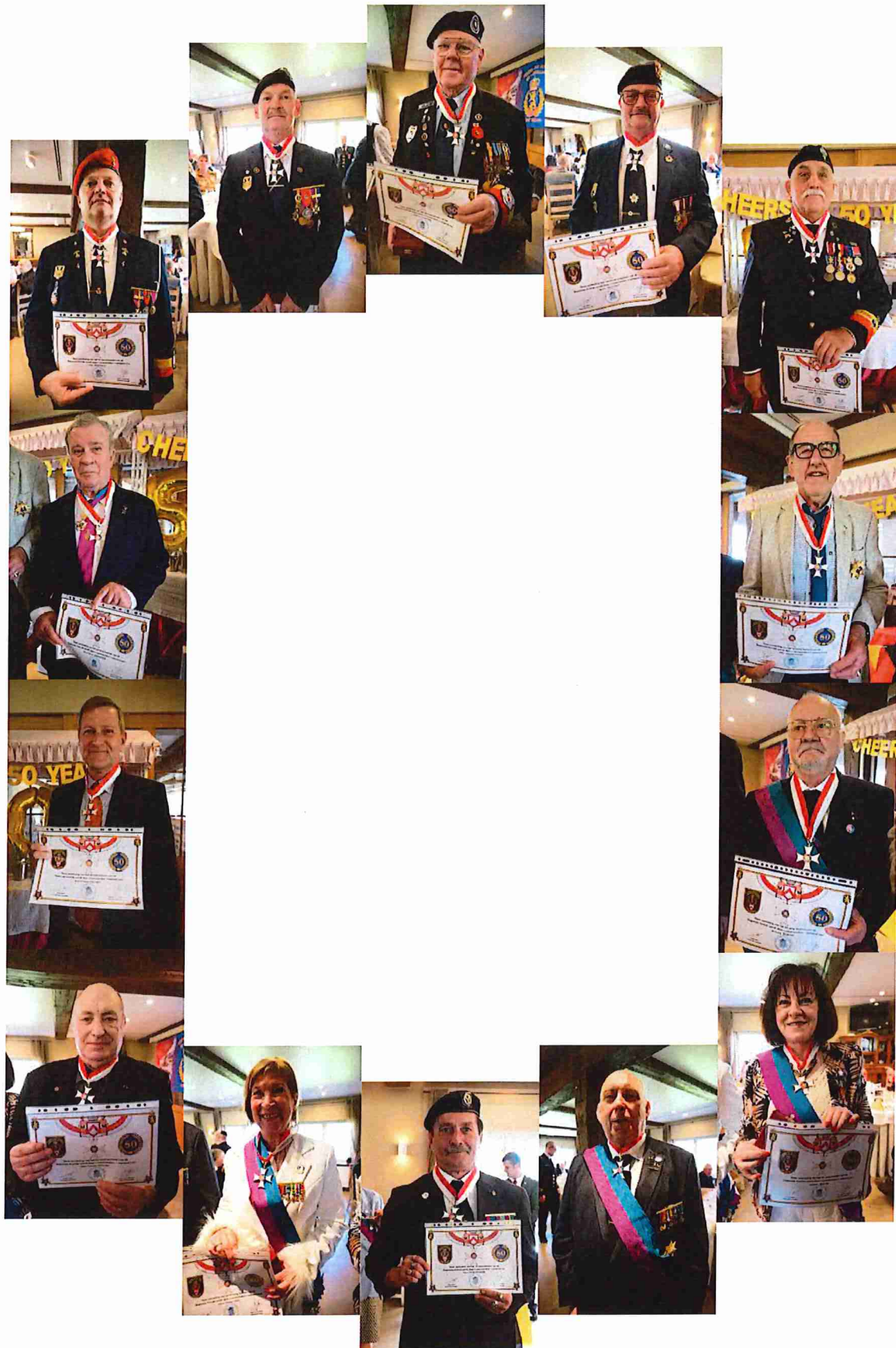
Foto's Promotiefest 2025

De foto's van het promotiefest zijn te bekijken op onderstaande link,
<https://kmvdembkortrijk.be> Tab: Foto's

Foto's : Eliza Ravays

Foto's : Tony Decruyenaere

COMMANDEUR Regionale KORTRIJK

Geachte leden, vrienden en genodigden,

Vandaag staan we hier samen om een bijzondere mijlpaal te vieren: het 50-jarig bestaan van onze vaderlandslievende vereniging. Vijftig jaar van engagement, verbondenheid en van trots op onze gemeenschap en ons land.

Wanneer we terugblikken op de afgelopen vijf decennia, zien we niet alleen de groei en verwezenlijkingen van onze regionale afdeling, maar ook de vele gebeurtenissen die onze wereld en ons vaderland hebben gevormd.

1975 – Ons oprichtingsjaar. Terwijl wij in Kortrijk de fundamenteën legden van onze lokale afdeling, werd in Brussel de eerste staatshervorming doorgevoerd, waarmee België geleidelijk evolueerde naar een federale staat. Wereldwijd was dit ook het jaar waarin de Vietnamoorlog ten einde kwam, een conflict dat decennialang de geopolitiek beheerste.

1980 – België zette een grote stap in de federalisering met de oprichting van de gewesten en gemeenschappen. In datzelfde jaar zagen we op wereldvlak de escalatie van de Koude Oorlog, met onder andere de Sovjet-invasie in Afghanistan. Dit was een periode waarin internationale spanningen hoog opliepen, maar waarin onze vereniging haar waarden van samenhang en nationale trots bleef uitdragen.

1985 – Was een bewogen jaar voor België. We werden opgeschrikt door de Bende van Nijvel, een reeks gewelddadige aanslagen lieten diepe wonden na in onze samenleving. Toch was er ook hoop: het Verdrag van Schengen werd ondertekend, een eerste stap naar vrij verkeer binnen Europa.

1990 – België kende een bijzonder politiek moment toen koning Boudewijn tijdelijk afstand deed van de troon vanwege zijn gewetensbezwaar tegen de abortuswet. Op wereldniveau zagen we een einde komen aan de Koude Oorlog, met de hereniging van Oost en West Duitsland en de val van het IJzeren Gordijn. Het was een periode van verandering en vernieuwing, waarin wij als vereniging bleven inzetten op onze kernwaarden.

1995 – De wereld was getuige van de gruwel in Srebrenica, een schokkende herinnering aan het belang van vrede en samenwerking. Dichter bij huis werd de Eurostar in gebruik genomen, wat Brussel, Londen en Parijs sneller dan ooit verbond. Voor onze vereniging betekende dit jaar 20 jaar aan inzet en groei, en een steeds hechterere gemeenschap.

2000 – De eeuwwisseling bracht zowel optimisme als bezorgdheden. België legaliseerde euthanasie en het homohuwelijk, waarmee het land een voortrekkersrol speelde in ethische wetgeving. Tegelijkertijd zagen we de dotcom-bubbel barsten, een teken dat de digitale revolutie ook zijn uitdagingen met zich meebracht.

2005 – Onze samenleving werd opgeschrikt door de terroristische aanslagen in Londen. Dichter bij huis vierde België 175 jaar onafhankelijkheid, een moment om stil te staan bij de waarden die ons als natie verbinden. Onze vereniging speelde een actieve rol in het herdenken en eren van onze vaderlandse geschiedenis.

2010 – België brak een record dat we liever niet hadden gevestigd: 541 dagen zonder federale regering. Dit toonde de complexiteit van ons politieke systeem, maar tegelijk ook de stabiliteit van onze instellingen. Ondertussen kreeg de wereld te maken met de gevolgen van de financiële crisis, een periode waarin solidariteit en veerkracht cruciaal bleken.

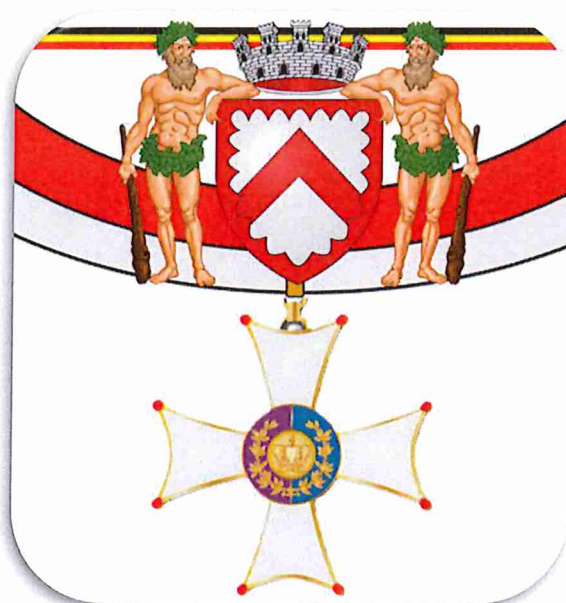
2015 – De terreuraanslagen in Parijs en later in Brussel lieten diepe sporen na in onze samenleving. Dit waren donkere tijden, maar ze herinnerden ons ook aan het belang van eenheid en weerbaarheid. Onze vereniging bleef, zoals altijd, een baken van verbondenheid.

2020 – De coronapandemie trof de wereld en veranderde ons leven ingrijpend. We leerden hoe belangrijk gemeenschapszin en solidariteit zijn. Onze vereniging bleef actief, ondanks de uitdagingen, en bewees opnieuw haar kracht in moeilijke tijden.

2025 – En nu, in 2025, vieren we 50 jaar van inzet, verbondenheid en patriottisme. We hebben hoogte- en dieptepunten gekend, maar zijn steeds trouw gebleven aan onze waarden. We kijken met trots terug en met hoop vooruit.

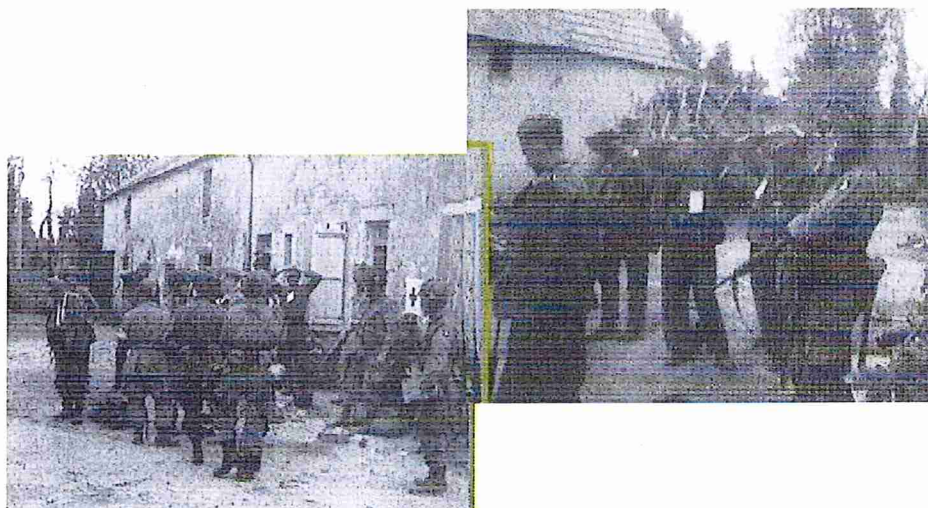
Laten we deze bijzondere mijlpaal vieren en onze blik richten op de toekomst. Moge onze regionale en de vereniging in het algemeen blijven bloeien en bijdragen aan een sterke, trotse gemeenschap.

Dank u!

The Paths to Freedom

H O L D Y

Punt 14: Een gemengde groep van zo'n zeventig officieren en para's van 101st en 82nd A/B stuiten ten oosten van Ste. Marie-du-Mont op sterke Duitse tegenstand rond een stelling met vier 105mm kanonnen. Ze worden hierdoor volledig verrast, want zo'n sterke stelling hadden ze niet verwacht in dit gebied. Colonel Sink hoort op zijn hoofdkwartier in Caloville, dat de groep moeite heeft om de stelling uit te schakelen. Net op dat moment meldt zich een groep van 75 para's van 1st Battalion. Hij stuurt ze direct door naar Holdy. Als later nog een groep van vijftig para's van 502 PIR arriveert, stuurt hij deze ook door.

De situatie is erg verwarrend. De stelling is duidelijk haastig opgetrokken, met aarden wallen rondom. De bemanning van zestig artilleristen heeft zich inmiddels in de stelling teruggetrokken en verweert zich hevig. Captain Lloyd E. Patch van HQ Company en Captain Knut H. Raudstein van C Company 506 PIR besluiten de stelling in een tangbeweging aan te vallen. Terwijl de twee groepen rond de stelling trekken, komt er een para met een bazooka, die recht op de stelling begint te schieten. Het vuur komt midden tussen de bemanning terecht, die in paniek wegduikt. Dan raakt de para ook de opgeslagen munitie in de stelling, waardoor die in 'n hels vuurwerk explodeert. Daarop nemen de para's de overlevenden krijgsgevangen.

ROUTE BESCHRIJVING

15. Einde weg **recht**door verharde weg op en **direct recht**door onverharde weg op (ook door luxe auto's goed te rijden).
16. Kruising **recht over**steken, D424e1 richting Brucheville.
Na ± 600 m, vlak voor flauwe bocht, staat aan uw linkerhand 'n monument voor het vliegveld, dat 36th Fighter Group van 9th US Air Force heeft gebruikt.
17. Kruising **rechts**, direct na huis, D329 richting Vierville. LET OP : moeilijk te zien !
18. Y-splitsing **rechts** aanhouden, doorgaande weg.
19. -I **recht**door.
20. -I **recht**door.
21. Y-splitsing **rechts** aanhouden.
22. Bij kruising met voorrangsweg **links**, D913. U rijdt Vierville binnen.
23. Eerste weg -vlak na huis- **scherp rechts**, D329 richting Hiesville. U rijdt Vierville uit.
24. **Onverhard**: -I **recht**door, D329e richting Ste. Marie-du-Mont. Lees verder op punt 30.
Verhard: eerste weg **links**, D329 richting Hiesville.
Op de kruising staat rechts boerderij Caloville, waar Colonel R.F.Sink zijn eerste hoofdkwartier had. In veel boeken staat de boerderij abusievelijk genoemd als Culoville. Lees verhaal verder.
25. **Verhard**: weg met haakse bocht links en haakse bocht rechts blijven volgen. U rijdt Hiesville binnen.
26. **Verhard**: op 4-sprong 1e weg **rechts**, Route de Goueys.
27. De weg maakt een haakse bocht links en haakse bocht rechts.
28. **Verhard**: na ± 200 m komt u bij een monument aan uw linkerhand. Rechts was Château Colombière.
LET OP: privé terrein, dus rijd niet naar binnen. Als u wilt kijken, loop dan naar binnen. Respecteer de bewoners en hun privacy !!
Lees informatie bij punt 34.
29. **Verhard**: keer uw voertuig en rijd terug naar 4-sprong. Lees verder op punt 36.
30. **Onverhard**: na ± 200 m in bocht naar rechts **links**, onverhard pad op. Pad gaat over in graspad.
31. **Onverhard**: na haakse bocht naar rechts, einde pad **links**, onverhard pad.
32. **Onverhard**: I- **recht**door, onverhard pad doorgaand volgen.
33. **Onverhard**: -I **links**, onverhard pad.
34. **Onverhard**: na ± 200 m komt u bij een monument aan uw rechterhand.

Wordt vervolgd

1 E H Q 506 P I R I N
C A L O V I L L E

Punt 24 : De Commander van 506 PIR, Colonel R.F. Sink, landt op een weiland ten westen van Ste. Marie-du-Mont. Hij trekt naar het westen en komt onderweg Captain Edward A. Peters, de Commander van z'n Staff Company, met drie officieren tegen. Ze komen bij een boerderij en bonken op de deur. Sink roept daarbij: "*Fermez la porte !*" Peters vraagt dan, of dat niet '*de deur dichtdoen*' betekent ? Ergens boven hen gaat 'n raam open. Sink vertelt de boer in z'n beste Frans dat de invasie is begonnen. De Franse boer reageert met "*Très bien*" en komt naar beneden om de deur open te doen. Ze blijken nog geen 250 meter van het geplande verzamelpunt van 506 PIR te zijn.

Als ze op het verzamelpunt komen, treffen ze geen enkele para aan. Sink windt zich op en stuurt de officieren op pad om zijn mannen te vinden. Na twee uur zijn er nog maar veertig man bij elkaar. Daarop besluit Sink naar het dorp te gaan, waar hij zijn hoofdkwartier moet inrichten. Daar zal de rest dan wel binnendruppelen. Aan een boer vraagt hij onderweg, waar Coulaville ligt. De Fransman kent de plaats niet en zijn vrouw ook niet. Sink vindt het maar vreemd. Door andere dorpen in de buurt te noemen, krijgen ze aanwijzingen en kunnen ze zelf het dorp vinden. Het dorp blijkt echter Caloville te heten.

CHÂTEAU LA COLOMBIÈRE

Punt 28 en 34 : In Château La Colombière bij Hiesville is het eerste operationele hospitaal na de invasie van Normandië ingericht. In maart 1944 wijst het US 1st Army Medical Headquarters de 3rd Auxiliary Surgical Group aan om de troepen bij de invasie in Normandië met chirurgen, anesthesisten en assistenten te ondersteunen.

Het plan is, dat deze medische groep op D-Day om H+4 op het strand landt als onderdeel van de Division Trains (algemene ondersteunende eenheden). Omdat er echter luchtlandingen op zeer grote schaal zullen plaatsvinden, wordt op het laatste ogenblik besloten om –pas nadat de parachutisten zijn gesprongen– het medische team met alle noodzakelijke voorraden rond 04.00 uur in te vliegen met zweefvliegtuigen.

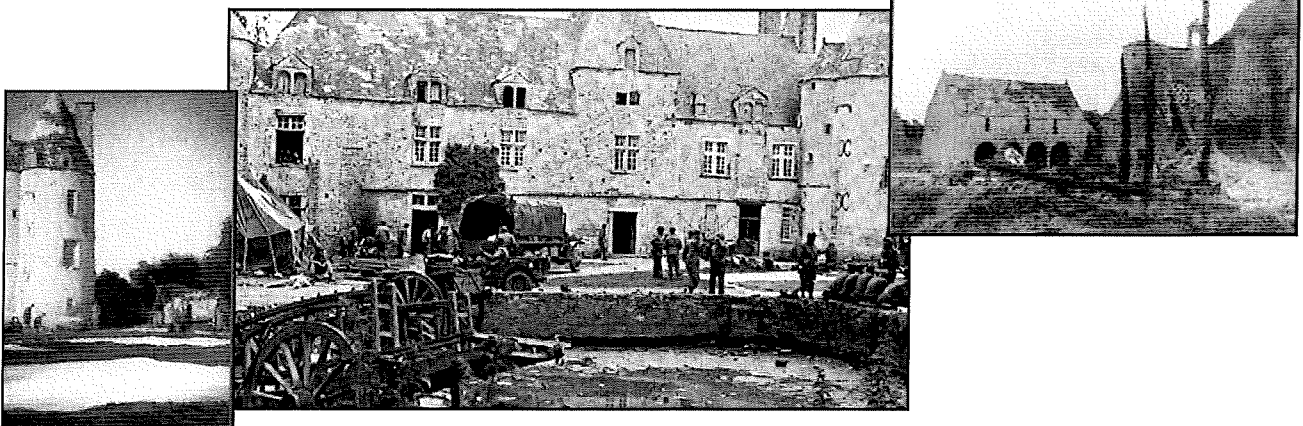
De eerste CG-4A Waco glider is die van General Don F. Pratt, de Commander van de Division Trains. Het zweefvliegtuig verongelukt jammerlijk. Alle Waco gliders maken overigens een crashlanding. Gelukkig overleeft het hele medische team de landingen en zijn de meegenomen apparatuur, verbandmiddelen en andere voorraden grotendeels intact.

Van tevoren is Château Colombière reeds aangewezen als de perfecte locatie om een 'surgical hospital' in te richten (hospitaal, waar operaties verricht kunnen worden). Het Château is gebouwd in 1554 en wordt bewoond door de familie Cotelie, die de paratroopers maar al te graag helpt om kamers op de begane grond te ontruimen om het hospitaal op poten te zetten en ion te richten.

Rond 09.00 uur op 06 juni 1944 is het hospitaal reeds operationeel en wordt er op vijf operatietafels tegelijkertijd geopereerd. Een hele prestatie, want pas om 07.00 uur is het medische team bij het Château aangekomen. Onmiddellijk komt een onafgebroken stroom van gewonden op gang, die met allerlei soorten voertuigen worden aangevoerd. Sommigen komen zelfs aan in voertuigen, die op de Duitsers zijn buitgemaakt. Ook Duitse krijgsgevangenen worden behandeld en daarna in de stenen schuren tegenover het Château ondergebracht.

Het Château heeft echter slechts kort als hospitaal kunnen fungeren. Even voor middernacht op 9 juni wordt het Château door Duitse vliegtuigen gebombardeerd. Eén bom valt op het Château, waardoor het gebouw zwaar beschadigd raakt. Een tweede bom valt in de boomgaard voor het Château en veroorzaakt een krater van dertig meter doorsnee en zo'n vijftien meter diep (nu een vijver). Twintig mannen zijn op slag dood en zestig raken gewond, waaronder de meesten van het medische team.

Het blijft een raadsel, of het Château opzettelijk is gebombardeerd. Op het grasveld voor de ingang lag een onmetelijk grote witte doek met een rood kruis erop. Het is ook mogelijk, dat de bommenwerpers het hoofdkwartier van General Maxwell D. Taylor in Hiesville wilden bombarderen en de bommen zijn afgezwaaid. Hemelsbreed lag het hoofdkwartier slechts enkele kilometers verderop.

GENERAL DON F. PRATT

Punt 37 : Als Commander wordt General Don F. Pratt met de eerste Waco glider van de Division Trains (ondersteunende eenheden) en reservetroepen van 101st A/B naar Normandië gevlogen door piloot Lieutenant Colonel Mike Murphy van IX Troop Carrier Command. De glider komt heelhuids aan de grond, maar als de piloot wil remmen, glijdt het toestel met grote vaart over het natte gras en crasht het alsnog in een bocage. De piloot raakt zwaargewond, maar General Pratt en co-piloot Second Lieutenant John M. Butler overleven de crash niet. Pratt zit bij de lading in zijn Jeep en heeft zijn nek gebroken door de klap, waarmee de glider in de bocage terechtkomt. General Pratt wordt, gewikkeld in een parachute, in Normandië begraven. Later wordt hij herbegraven op Arlington National Cemetery, USA.

General Pratt heeft de twijfelachtige eer om de eerste generaal te zijn, die sneuvelt bij de bevrijding van Frankrijk. En dan te bedenken, dat hij eerst met de boot overgezet zou worden naar Utah Beach ...

Wordt vervolgd

Deelname plechtigheden of manifestaties

Enkele bestuursleden van de Regionale Kortrijk waren hier aanwezig :

1. Woensdag 29 januari 2025
Plechtigheid IMCCC2025, International Military Chiefs of Chaplains Conference 2025 op het Tyne Cot Cemetery te Ieper.
2. Maandag 17 februari 2025
Herdenkingsplechtigheid van de 91ste verjaardag van het overlijden van Z.M. Koning Albert I te Marche-les-Dames.
3. Dinsdag 18 maart 2025
Rededication service op Bedford House Cemetery, te Ieper van Corporal of Horse Edward Dean of 2nd Life Guards, KIA 13 Mei 1915.
4. Woensdag 26 maart 2025
Rededication service op Tyne Cot Cemetery, te Ieper van Lance Corporal James Ball Baron MM of the Machine Gun Corps, KIA 24 Augustus 1917.

Rededication service op Tyne Cot Cemetery, te Ieper van Lance Corporal Samuel Chapman of 1/4th Battalion The East Yorkshire Regiment, KIA 14 December 1917.

Rededication service op Zantvoorde British Cemetery, te Ieper van Second Lieutenant Hugh Barr of the Machine Gun Corps, KIA 30 September 1918.
5. Dinsdag 22 april 2025
Herdenking 110 jaar eerste massaal gebruik van gas tijdens WO I te Langemark-Poelkapelle

Woensdag 29 januari 2025 – Tyne Cot Cemetery te Ieper

KONINKLIJKE EN MENSLIEVENDE VERENIGING DER DRAGERS VAN ERETEKENS EN
MEDAILLES VAN BELGIË

REGIONALE KORTRIJK - KANSELARIJ

‘COMMANDEUR’ 50-jarig bestaan van de Regionale KORTRIJK

AANVRAAGFORMULIER

Ondergetekende,

NAAM VOORNAAM

Woonachtig te : Nr. :

Postcode : Stad : Land :

E-mailadres : Gsm/Tel :

Lid van de K.M.V.D.E.M.B. – Stamnr. : - - / - / - - - - / - / - -

Verzoek om toekenning voor de ‘COMMANDEUR’ naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van de Regionale KORTRIJK

☐ Ik kies het diploma en de medaille (groot formaat) voor de prijs van 100,00 €

Ik stort het bedrag van € dat overeenkomt met mijn bestelling op de bankrekening ...

- IBAN : BE22 7509 0426 1747
- Adres : VERHELLE Kurt
Kapel ter Bede 28
8500 KORTRIJK
- Mededeling : NAAM – VOORNAAM – Bestelling ‘Commandeur’ 50-jaar Regionale Kortrijk

Gedaan te de

.....
handtekening

De Groote Oorlog

X X X V I .

Te Mechelen en Antwerpen.

En toen de gewonde soldaten, uit de kliniek van de Brusselsche poort, in den avond met automobielen van 't Rood Kruis, naar 't gasthuis werden overgebracht, stroomde, telkens dat de groote poort moest geopend worden, een hoop menschen binnen, met hun zieken, die in de kille gang werden neergelegd, daar kommervol hun beurt afwachting om in den kelder te worden gedragen, wanneer niet eerst de doodsratel aan hun lijden een einde stelde.

Een soldaat van het bijzonder Brusselsch korps werd daar ook aangevoerd. Men vertelde, dat hij op den toren was geklommen, om daar opnieuw de Belgische vlag te hijschen. Toen hij langs de Wollemarkt wegwam, werd hij door een bomscherm gedood. Hij was een kleinzoon van den oud-burgemeester Anspach, van Brussel. Ook nog twee lijken bracht men binnen, vader en zoon, getroffen in de poort van de bakkerij op de Paardenmarkt. Zij hadden pas hun echtgenoot en moeder buiten gelaten en haar beloofd ze zoo spoedig mogelijk naar Duffel te volgen. De vrouw hoorde na eenige stappen een ontploffing ; zij keerde terug en zag nog slechts twee lijken. Het waren vader en zoon Van der Heyden.

Men schatte om 7 uur het getal vluchtelingen, in de kelders, op zeshonderd. Wat verpeste lucht weldra ! Men sleepte zich naar de lichtgaten, snakkend naar wat anders dan de verpeste walmen.

Omstreeks half-acht scheen de storm te bedaren. Men bracht toch den nacht in den kelder door. Hier en daar pinkte een lantaarn of een kaars.

Op de legersteden, in de zalen, lagen kreunende soldaten. Een gebaarde krijger, met een kogel in den borst, gaf bloed op en riep om vrouw en kinderen. Een ander, een kind nog, schreide ; "Moeder, moeder, 'k stik van dorst !"

Hij ijld en sloeg het glas water weg, dat een oppasser hem toereikte.

Het was nu morgen geworden en, wie kon, ontsnapte uit den vreeselijken kelder.

Een soldaat, door heete koorts opgejaagd, sprong bijna naakt uit zijn bed, zwijmelde tierend door de zaal en liet zich met een woesten kreet op den zieke (den opsteller van het dagboek) neervallen en blies er den laatsten adem uit. Het scheen mij een eeuw toe alvorens op mijn angstkreten twee ziekendieners toesnelden, om het lijk weg te halen, waaronder ik begraven lag.

Om 8 uur, dien Vrijdag 28n Augustus, begon het derde bombardement. 't Was vreeselijk. Er werd veel verwoest. De beschieting duurde tot 11 uur, maar werd om 2 uur hernomen en hield dan aan tot 5 uur.

's Zaterdags morgens dolf men een grooten put in den hof van het gasthuis en begroef men dertig lijken, zonder kist, in een laken gewikkeld en wat kalk er over. Een priester las de laatste gebeden. Toeschouwers knielden in het gras.

Nog altijd kwamen er vluchtelingen, ook van den buiten, want men beschouwde het gasthuis, met zijn roode kruisvlag, als een veilig oord. De menschen zaten op hun pakken in de gang. Verder was er immers geen plaats meer, en in de zalen speelden zich vreeselijke tooneelen af onder zwaargewonde en stervende soldaten.

Eindelijk voerde men vele zieken en gebrekkigen in allerlei karren en wagens weg. Gezonden volgden te voet. De stad stroomde zoo goed als leeg.

Dokter Mutsaers en de leerling-dokter Godenne toonden zich helden van zelfopoffering.

"Men zag ze overal", lezen we in bovenbedoeld dagboek, "waar ellende te lenigen was. Hier de hand afzetten van een vrouw, door een scherm gekwetst ; daar het been van een boer van Hofstade, in een mestput getroffen.

Zij zaten geknield bij afzichtelijke zieken ; zij hielpen gekwetsten aandrigen ; zij hebben dooden begraven ; zij waren onvermoeibaar, even behulpzaam voor armen en rijken, en bekreunden zich niet om het dreigend gehuil van bommen.

Zooveel te heller stonden zij in het licht, daar zij niet aan den dienst van het gasthuis waren gehecht, en hun toewijding louter zelfopoffering was."

Drie dagen later voerde een ambulancetrein de 188 overblijvende zieken met hun zusters naar Gent.

In den hof waren nog meer dooden begraven geworden, zoowel slachtoffers van 't bombardement als bezweken kranten.

Wij hebben gehoord, dat vele vluchtelingen naar Duffel waren getrokken. Men moest dit dorp ontruimen.

Zoo lezen we in een ander werkje van Frans Van den Bergh : "Op de Vlucht", het volgende :

"De veldwachters gingen (te Duffel) van huis tot huis, ieder moest naar de statie, waar treinen gereed stonden, zonder dat de arme dompelaars vermoeden konden, waarheen men ze voerde. Ze werden afgelost te Gent, te Brugge, te Deynze, te Doornik.

Overal deden de Mechelaars de voldoening op met voorkeur geherbergd te worden, als belooning voor hun edelmoedig gedrag jegens de opgeroepen soldaten.

Bij de mobilisatie van Augustus 1914 was te Mechelen aan de landsverdedigers een onthaal te beurt gevallen, als nergens anders, en waar van allen de dankbaarste herinnering meedroegen. Op de hoeken van vele straten stond een lange rij tafels gedekt ; juffrouwen gingen rond, van huis tot huis, om giften in te zamelen. De soldaten hadden zich maar neer te zetten bij de dampende soep, bij den stapel boterhammen met gerookt vleesch en geurige koffie en aten en dronken naar har-

tenlust. Dat was geen aalmoes, maar wel het erkentelijk vaderland, dat zijne zonen bedacht bij het betreden van de baan der opoffering; de juffrouwen, die hen bedienden, waren geen vreemden, maar deden denken aan hun zusters; het gulhartig onthaal was de familietafel te hunnen huize, op vroolijken kermisdag.

Zulke ontvangst viel hun nergens te beurt; ze schreven erover naar huis, en, toen de Mechelse vluchtelingen in Vlaanderen afgezet werden, hoorden zij op menige plaats: "Ah! Ge zijt uit Mechelen! Kom maar mee, we zullen doen wat wij kunnen."

Waar anderen moesten bijeenkooien in kerk of schoolgebouw, vonden vele Maanblusschers een malsch bed gespreid en een achterhuisje of een luchtig vertrek te hunner beschikking gesteld."

Maar alle Mechelaars hadden dat geluk niet. Reeds openbaarde zich veel egoïsme, waardoor banningen uitgebuit werden.

Te Gent bevonden zich 35.000 Mechelaars. Dr. Lamborelle groepeerde hen en richtte een bureel in, in het belfort. Hij wist van het hemeentebestuur kredieten te verkrijgen tot betaling der ambtenaren en het lenigen van veler eersten nood.

Talrijke bewoners van Mechelen en omgeving reisden door naar Zeeuwsch-Vlaanderen. De trein Mechelen-Terneuzen voerde hen immers rechtstreeks naar Hulst.

Antwerpen, dat velen lokte, was moeilijker te bereiken, daar de militaire overheid er het verblijf verbood aan allen, die er niet voor den 1n Augustus ingeschreven waren.

Men moest de militaire eischen der veste in het oog houden.

Zoo begon dus ook hier de vlucht, die zoo lang duren zou. Velen hadden voor vier jaar afscheid van hun geliefde stad genomen.

Laten we nu eens zien, hoe het te Antwerpen toeging.

Het leger had zich binnen de versterkte omheining teruggetrokken, en te Antwerpen klopte nu, om zoo te zeggen, het hart van ons land. Niet alleen was daar het groot hoofdkwartier, om de verdediging te leiden, maar ook de regeering, om ze te steunen.

Er kwamen bijna geen schepen meer aan, en de haven lag leeg. Vele werklozen wandelden door de straten, vingen de geruchten op en breidden ze uit en rond. Er werd steun verleend aan de gezinnen der soldaten.

Het ministerie van oorlog zetelde in de stadsfeestzaal, op de Meir. Het hoofdkwartier was in het gouvernementsgebouw gevestigd. Het Atheneum diende tot ministerie van buitenlandsche zaken.

Jozef Muls schetste dat "Antwerpen hoofdstad" heel eigenaardig in zijn werkje "De Val van Antwerpen", waar hij vertelt:

"Hetgeen te midden der herrie van leger en burgerwacht, van overbevolking, van werklozen en dolende armen, een onverwacht aanzien gaf aan de stad, was de aanwezigheid van het Hof in het koninklijk paleis, op de Meir, de vestiging der regeering en de overkomst uit Brussel van de vreemde gezanten.

Antwerpen was de hoofdstad geworden, en reeds werden voorbereidselen genomen om het Opera tot parlement en het Atheneum tot paleis voor den Senaat in te richten.

Schier elken morgen kon men de koninklijke pal-freniers, de paarden van het Hof, twee aan twee, de stad zien uitleiden voor hun dagelijksche wandeling in de omliggende parken. Voor het paleis bewogen schildwachten langs de Meir en de Wapperstraat, waar doorgang voortaan was verboden. Een gendarm hield post voor de poort, om boodschappers en koeriers te woord te staan, en, wanneer de poort open ging, was er een tweede gendarm om de boodschap aan te nemen of den koerier bij een adjudant toe te laten.

Het bleef een graag verteld en aanhoord nieuwsje, hoe Koning Albert elken dag gezien werd, rijdend in zijn snelle auto naar een stadspoort, op weg naar de vuurlijn.

's Zondags stonden de mensen te wachten op de troepen, nu, dat het geweten was, dat de Vorst de mis ging bijwonen in de Sint-Jacobskerk, in datzelfde weelderig renaissance-koor, waar de plaats van Rubens nog wordt aangewezen in het hooge gestoelte van blinkend, ouden eik.

Ik zag minister Davignon soms de hellende stoep aan het Atheneum, nu ministerie van buitenlandsche zaken, afdalen, met zijn kalm en kommerloos gelaat. Alsof het zeker was, dat alles op zijn best zou afloopen, zoo glimlachte zijn mond, in den milden vierkant-geschoren baard.

De Raad der Kroon zetelde in het "Grand Hôtel", op de Mechelscheplein. Hier ook stonden soldaten in hun wachthuizekens en kon men af en toe volksvertegenwoordigers of ministers zien binnen of buiten gaan, als boy-scouts met koeriers kwamen aangefietst.

Een dag zag ik Frans Van Cauwelaert in het portaal. Zijn baard scheen zwarter om het bleeke, zorgensmoede gezicht.

In de nabijgelegen Lindenstraat had ik de ministers Van de Vyvere en Helleputte ontmoet, die, ietwat verloren na een kabinetszitting, langs de winkelramen kuierden.

Een ochtend vond ik minister Pouillet, met afwezige oogen moet ik zeggen, naar de prentkaarten van een papierhandel staan kijken.

Een auto snorde voorbij, met heer Schollaert er in. Hij verdween in de richting van den Mechelschen Steenweg. Die reed voorzeker naar het hoofdkwartier te velde, op inlichtingen van de bevelvoerende generaals.

Zo zag ik ook, op een namiddag, door het drukke beweeg der Kammenstraat, de auto van den Kardinaal voorbijsnorren. Deze reed op het "Grand Hôtel" toe, zeker om overleg te plegen met de regeering. Door de glimmende spiegelruiten der limousine trof mij het rose-rood van zijn bonnet en handschoenen en verkende ik zijn ascetisch heilig gelaat als een verouderde Christus-kop van Memling, vol kommer nu in die benarde tijden. Hij was toen pas uit Rome weergekeerd van de Paus-verkiezing en had zijn oude Leuvensche Universiteit verwoest en zijn eigen bisschoppelijk paleis te Mechelen, gehavend gevonden.

Er was altijd groote drukte op de Schoenmarkt, voor het "Hôtel Saint-Antoine", waar de vreemde gezanten gevestigd waren. Lange rijen manschappen en auto's stonden er langsheen de stoep, met de benaming der gezantschappen waartoe zij behoorden.

Het was voldoende, dat iemand een Russisch of Engelsch militair attaché daar had zien uitkomen, om seffens de onmogelijkste gissingen te opperen. Van mond tot mond vergrootend, liepen de onwaarschijnlijkste maren door de stad : de Engelschen dreigen met een groot leger van uit Limburg, om de Duitschers te omsingelen ; de Russen waren geland te Oostende.

Een half dozijn Fransche soldaten in een militaire auto te zien rijden over de leien, was genoeg om, voor dien dag te minste, de vaste hoop te doen ontstaan, dat de Duitschers in Frankrijk waren teruggeslagen en België weldra zou worden ontruimd.

De vreemde gezanten, die het "Hôtel Saint-Antoine" betrokken, wisten het natuurlijk wel beter. Maar hun leven was er schijnbaar niet minder kommerloos om geworden.

Door de open ramen, op de Groenplaats, zag men heeren in rok en dames in soirée-kleederen bewegen door de salons, te midden der vreemde officieren.

In de restauratiezaal zat zacht-keuvelend een keurig volk, blijgezind als in een badstad, rond de goudverlichte tafeltjes, waarop de elektrische lampjes als zoovele roode en gele bloempjes bloeiden.

In den wintertuin, onder de palmen, zaten dandies aan een kopje koffie of een likeur te proeven, terwijl Havana-geur met de blauwe rookwolkspiralen door de halle gingen zweven.

Aan het station was het de drukte van burgerwachters, zich bezig houdende met vluchtelingen, aankomende gekwetsten, uitgedreven vluchtelingen, aangehouden verspieters, vertrekkende soldaten of ambulanciers.

Op de Meir bleef het volk staan kijken naar de wachtende auto's voor het ministerie van oorlog, dat in de stadsfeestzaal gevestigd was. Het uitgaan van een staf-officier was een gebeurtenis en op zijn gelaat werd nagespeurd of er geen teekens van wel of tegenslag te betelken vielen.

Het voorbijrijden der ambulance-auto's bracht woeling onder de menschen, die aan het rennen gingen om bijtijds voor 't hospitaal van 't Sint-Jan Berchmans Kollege te staan en de gekwetsten te zien uitdragen.

Groepen personen bleven staan lezen aan de menigvuldige witte, zwart-gedrukte plakaten, die af en toe, op bevel van den krijgs-gouverneur, in de stad werden aangeplakt, met voorschriften aangaande het vreemdelingen verblijf, met verordeningen over het licht, het sluiten der taveernen, het sterke drank-verbod, of met afbeeldingen van geallieerde vliegtuigen of luchtschepen of uniformen der verbonden legers.

De meest-lachende verschijning in de stad waren wel onze boy-scouts of padvinders. Men zag ze overal, die kinderen van niet meer dan 14 jaar, met hun groote sombrero's, hun groene manteltjes en de groene kousen omgeslagen onder de bloote, witte knieën. Zij hadden hun hoofdkwartier op de IJzeren Waag, achter het beeld van Theodoor Van Rijswijk. Van daaruit werden zij af-

gevaardigd bij de ministeries, in de gasthuizen, en droegen aanhoudend boodschappen naar alle hoeken van de stad en op den buiten.

De terrassen der café's zaten vol officieren, krijgsof dokters, apothekers en brankardiers, die vrijaf hadden, alsook burgers, die zenuwachtig de gebeurtenissen bespraken...

De gazetleurdere holden als hardloopers de menigte voorbij. Het was hun verboden nog namen van kranten of oorlogsnieuws te roepen. Maar het werd als een wedren, om een bepaalde wijk te bereiken, en 't was nauwelijks dat ge ze in hun vlucht een krant vermocht af te koopen.

Waaninnig bolden door de stad de militaire auto's, met officieren en bedienden ; huilend en gillend gingen de trompen. Geen politie-wetten op de snelheid waren nog langer van tel.

Aan de Schelde zag het Noorder-wandelterras steeds zwart van volk, dat te kijken stond naar den Duitschen transatlantiek "Gneisenau", die in een militair hospitaal was herschapen.

Men kon er de herstellende soldaten op ligstoelen uitgestrekt zien, met wit-omwonden kwetsuren.

Maar hoe rampzalig was het uitzicht van den stroom ! Heel die groote bocht kaaimuren, van Austruweel tot Hoboken, lag leeg van schepen. Al de kranen waren met hun eenbaarlijke armen stadswaarts gekeerd en hun kettingen wiegelden doelloos op den wind in de ijle.

Van de vlotbrug, aan den voet van het oude, grijze Steen, vertrok een houten schipbrug naar den Vlaamschen oever.

Verder, stroomopwaarts, langsheen de kaai, waar de "Red Star"-booten komen aanleggen, was, onder de hangars, het automobielpark van het leger ingericht.

Er stonden daar honderden auto's, van alle slag, meest partikuliere rijtuigen, die werden opgeëischt en, thans in grijze kleur geschilderd, de twee groote, zichtbare letters "S.M." droegen.

Elken morgen zag ik langs mijn ramen een ontelbare kudde ossen en koeien voorbij komen die verder door de Lange Leemstraat tot buiten de stadspoorten in de veeparken werden gedreven, dienende tot voorraadstapels voor het leger en de bevolking. De weg was er telkens letterlijk van vol."

Laten we dit schetsje van de fijn-voelenden Muls eindigen met een avondtooneeltje :

"Met volharding en vertrouwen werd er gebeden in alle kerken.

De vlaggen der Bondgenooten en de nationale driekleur hingen uit boven de hoog-altaren. De tempels stroomden vol volk in dezen grooten landsnood. De kanselredenaars lieten verschrikkelijke vermaningen hooren, riepen Sodom en Gommorah weer op, en hoe de verwoesting over die steden was gekomen, omdat er geen tien rechtvaardigen gevonden waren.

Leefden wij ook niet in zonden en riepen die niet de bliksems van den hemel op onze stad ?

Bijzonder werd er gelezen tot lafenis van de zielen der gesneuvelde soldaten. Het was aangrijpend. Een rilling liep door de scharen der geloovigen ; vele oogen

weenden. In de Augustijnenkerk, mijn eigen parochie, zag ik het volk staan tot op de straat.

In de vallende duisternis gloeide de open poort van het inwendig licht. Ik hoorde het machtig gedreun van het orgel en de stemmen der mensen, die de "Brabançonne" zongen."

Tot zoover de schrijver.

Maar weldra ondervond Antwerpen de oorlogsverschrikking van dichterbij.

In den nacht van den 24n op 25n Augustus, denzelfden tragischen nacht die Leuven te blaken en ten bloeden legde, heerschte er in de lucht boven Antwerpen, omtrent één uur, een zonderling geluid.

Het was een warme, zwoele avond geweest. In de volkswijken hadden de menschen lang aan hun deur op de stoep gezeten, pratend over de beroerde tijden, over de gebeurtenissen van den oorlog, over de gruwelen door de Duitschers in de Kempen gepleegd, over den slag in Henegouwen, enz.... Nu was iedereen te bed, rustend in den eersten slaap.

Daar nadert het zonderlinge gerucht in de hoogte. De wakende burgerwachten aan de stadspoorten keken verrast naar omhoog. Het was een zwaar geronk als draaiende schroeven, doch niet hetzelfde als dit eener vliegmaschine.

Scherp toeziende, ontwaarden zij een gevaarte, dat redelijk snel naderde en kwam opzetten boven het Nachtegalenpark.

Het was een luchtschip, een Zeppelin ! Het vloog lichtloos, donker, als een reuzenvleermuis, zeer hoog.

Men gaf het alarm, de wacht snelde toe, geweerschoten knalden kort en droog in den nacht ; een kanonschot deed de ruiten dreunen. Maar 't was vruchteloos schieten. Het luchtschip was nauwelijks zichtbaar in de duisternis en bood zoo luttel oppervlakte aan de in het blind vliegende kogels.

Toen klonk plots de eerste donder van de laffe aanvallers. De Zeppelin was lager gezakt en wierp de eerste bom neder, die bestemd was voor de "Minerva"-fabriek, maar terecht kwam in het groote park van den heer Belpaire, waar zij met daverend geweld in den grond sloeg en de aarde omwoelde en huizenhoog deed opfonteinen.

Gansch de stad schrok, sprong het bed uit. Alle vensters werden geopend en de gewekten keken naar buiten of liepen de straat op.

De onvoorzichtigen ! Wij zullen weldra het roekeloze van hun daad zien.

In een straal van honderd meter bleef geen enkele ruit meer gaaf, de gevels der huizen werden doorzeefd door het lood, er werden gaten geslagen waar men een zware mannavuist kon inleggen.

"De ruiten", zoo schreef de Antwerpsche "Handelsblad", "werden niet gescheurd, maar tot gruis geslagen, en op vele plaatsen werd de houten raam mede vernield. Stukken der bom werden honderden meter ver weggeslagen, en wie in de onmiddellijke nabijheid der ontploffing woonde, vluchtte, na den slag, verschrikt in den kelder."

Een dagbladschrijver keerde omtrent dit uur huis-toe. In de Lozanastraat zag hij het luchtschip op groote

hoogte tegen den gesternden hemel afsteken. Toen hoorde hij den eersten slag. Hij kon zich nog bijtijds in de opening eener deur werpen. Een tweede bom raasde op denzelfden stond neder er viel in den tuin op den hoek der Lozana- en Harmoniestraten. Zware stukken ijzer en de houten afsluiting van den tuin vlogen door de straat. Een dikke, verstikkende rook walmdde over de steenen en tusschen de huizen. De dagbladschrijver moest op de vlucht gaan om verstikking te vermijden. Toen de wind den rook had verdreven, kon de persman zijn huis bereiken over balken, ijzeren platen en uitgerukte kasseien.

Een put van drie meter diep was door de bom in den grond geslagen. Het moorddadig luchtschip verwijderde zich in de richting van de stad en, telkenmale er een bom gelost werd, kon men een bliksem door de lucht zien gaan.

De derde bom viel in de Verdussenstraat, waar het huis, dat nr. 29 draagt, ijselijk vernield of liever vergruisd werd. De vrouw des huizes werd, als door een wonder, slechts licht gekwetst.

De vierde bom kwam in de Justitiestraat terecht, vlak voor nr. 8, en sloeg dit huis in stukken. Gansch de straat werd doorkerfd, kasseien vlogen tot boven de daken. Alle gevels, deuren, ruiten werden vernield.

De vijfde bom werd geworpen op het huis nr. 40 in de Schermerstraat, waar dokter Mertens woonde. De bom ging door het dak en de verdieping met de kracht zijner vernieling. Op de bovenverdieping sliepen drie meiden ; een ervan werd aan flarden gereten, een tweede erg gewond, de derde licht gekwetst.

Wordt vervolgd

Vooruitzichten in 2025

Enkele data van herdenkingen, plechtigheden en/of manifestaties in 2025 tenzij
aanpassing van data :

1. Zondag 25 mei 2025
Herdenking Leieslag, Nationaal Leiemonument te Kortrijk (VM)
Memorial Day Service, Flanders Field American Cemetery te Waregem (NM)
2. Zondag 01 juni 2025
67ste herdenkingsplechtigheid Politieke Gevangenen en Weggevoerden uit de
Tweede wereldoorlog aan het Provinciaal Mausoleum te Menen
3. Zaterdag 21 juni 2025
Herdenking Parachutisten en Weerstanders aan de Sluizen te Menen
4. Maandag 21 juli 2025
Nationale Feestdag te Kortrijk
5. Zondag 03 augustus 2025
90ste Nationale Hulde aan Zijne Majesteit Koning Albert I en de Helden van de
IJzer aan het Westfront te Nieuwpoort
6. Zaterdag 18 oktober 2025
Herdenking gesneuvelde RAF-piloten bij het 17-oktober bos om 11u00 te Lauwe
7. Zaterdag 01 november 2025
Jaarlijkse herdenking van de overledenen te Kortrijk
8. Maandag 10 november 2025
Herdenking B.N.P.-Fortis aan het monument van Fortisbank te Kortrijk
9. Dinsdag 11 november 2025
Herdenking wapenstilstand te Kortrijk
10. Zaterdag 15 november 2025
Koningsdag te Kortrijk

